

22.06.2022

Dnro 20242/03.04.04.04.16/2020

Asia	Valitus rakennuslupaa koskevassa asiassa
Muutoksenhakijat	Matti Kallioniemi, Seppo J. Ojala ja Annikki Ojala
Luvan hakija	Finnmilk Oy

Päätökset, joihin on haettu muutosta

Lapuan kaupungin ympäristölautakunta 20.10.2020 § 66

Lapuan kaupungin rakennustarkastaja on päätöksellään 3.9.2020 § 279 myöntänyt Finn milk Oy:lle rakennusluvan etälietesäiliön rakentamiseen kiinteistölle 408-407-5-270.

Rakennuslupapäätöksen perusteluina on esitetty, että ELY:n lausunnon mukaisesti yksityismaiden luonnonsuojelualueella ei ole oikeusvaikutuksia naapurikiinteistön käytölle. Tiekunnan tulee ratkaista tienpitoon liittyvät asiat. Ympäristöinsinöörin lausunnon mukaisesti etälietesäiliöiden etäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen on 125 metriä. Ottaen huomioon lupahakemus, toiminnanharjoittajan ilmoitus toiminnasta ja paikalliset olosuhteet etälietesäiliön rakentamisesta ei voida katsoa aiheutuvan naapuruussuhdelain 17 §:n 2 momentin mukaista kohtuutonta rasitusta.

Annikki ja Seppo J. Ojala sekä Matti Kallioniemi ovat vaatineet oikaisua Lapuan kaupungin rakennustarkastajan tekemään päätökseen 3.9.2020 § 279.

Lapuan kaupungin ympäristölautakunta on päätöksellään 20.10.2020 § 66 hylännyt muutoksenhakijoiden oikaisuvaatimukset.

Ympäristölautakunta on perusteluinaan esittänyt, että oikaisuvaatimukset eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Rakennuspaikka on haja-asutusalueella ja rakennus sijoittuu peltomaisemaan metsän reunaan ja rakennuslupa täyttää rakennusluvan edellytykset asemakaava-alueen ulkopuolella. Rakennuspaikka on riittävän suuri ja etäisyys naapurikiinteistöön on riittävä. Rakennus soveltuu ympäristöön ja maisemaan sekä sille on pääsytie eikä se haittaa naapurikiinteistön rakentamista. Valitusperusteena olevan suuren petolinnun pesäpuun osalta ei ole tehty rakentamista rajoittavia päätöksiä.

Ympäristönsuojelulain mukainen lupa ei ole rakennuslupan myöntämisen edellytys. Rakennuksen käyttöönotto ja käyttötarkoitus määrittävät ympäristönsuojelulain mukaisen tarpeen, eikä ympäristönsuojelulain mukaisen lausunnon mukaisesti kyseisellä rakennuksella ole tarvetta sille. Naapureiden kuuleminen on tapahtunut rakennusvalvontaviranomaisen toimesta. Myöskään muita oikaisuvaatimuksessa esille tuotuja asioita ei käsitellä rakennuslupamenettelyssä. Päätöksessä on mainittu maankäyttö- ja rakennuslain 116 § 1 momentti, 135 §:n kohdat 3-6, 136 § ja 153 §:n kohta 6.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Muutoksenhakijoiden on katsottava vaatineen, että rakennustarkastajan ja ympäristölautakunnan päätökset kumotaan.

Muutoksenhakijat ovat vaatimuksensa perusteeksi muun ohessa uudistaneet oikaisuvaatimuksensa perustelut. Valituskirjelmässään muutoksenhakijat ovat myös esittäneet, että alue on metsätalousmaata ja että lietesäiliön ympärille on rakennettava usean tonnin ajoneuvoyhdistelmiä kestävä tie. Ollakseen riittävän kantava, on viereen kaivettava luiskattu oja. Tämä kuivattava vaikutus on muuttamassa viereisen kiinteistön suojelualueen hydrologian ja aiheuttaa näin kasvillisuuden ja puiden saastuttavan vaikutuksen etäälle suojelumetsään. Etäsäiliö tiestöineen on rakennettava nyt esitettyä etäämmälle suojelualueesta. Autotie ohjaa luonnossa liikkujia lähestymään suojelumetsää petolinnun pesäpuun äärelle, joten häiriö lintujen pesintöjen osalta olisi ympärivuotinen. Mahdollinen porttikan ei estäisi retkeilijöitä käyttämästä tieväylää.

Suojelumetsä (YSA, Dnro EPOELY/1467/2020) on aktiivinen liito-oravan pesämetsä. Kattamaton lietesäiliö kerää sadevettä yhdessä lietteen kanssa, jolloin liito-oravat ja nuoret, lentoharjoittelua opettelevat, petolintujen poikaset sekä muut linnut putoavat suojaverkon laidalta hukkuakseen säiliöön.

Kanahaukka on pesinyt valituksen liitteessä merkityssä kohdassa, eli välittömässä läheisyydessä suunniteltuun lietesäiliöön. Nyt avohakkuun jälkeen pesintä on toistaiseksi keskeytynyt tyypillisen pesäympäristön muututtua. Kanahaukka on tosin muuntautunut nykyisellään jopa kaupunkien keskuspuistoissa pesimiseen. Pesäreviiri varataan varhain kevättalvella, jolloin kaikenlaiset häiriötekijät voivat vaikuttaa pesinnän aloittamiseen. Tässä tapauksessa autotieltä on helppo lähestyä pesäpaikkaa ja aiheuttaa tahatontakin häiriötä. Metsätaloukskäytössä pysyvänä nykyinen avohakkuu taimikoiduttuaan parantaa pesintämenestystä. Kanahaukka on Suomen lajien uhanalaisuutta koskevassa Punaisessa kirjassa 2019 määritelty luokkaan silmällä pidettävät. Lajin kanta on Suomessa vähentynyt 25 prosenttia parin vuosikymmenen aikana. Muutoksenhakijat ovat myös esittäneet, että mainittu suuren petolinnun pesä sopii muidenkin lähialueilla nähtyjen lintulajien, kuten hiirihaukan, mehiläishaukan, piekanan, viirupöllön tai lapinpöllön, pesäpaikaksi. Etälietesäiliö tuhoaisi pesintäyritykset.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa on etälietesäiliön sijoittamisesta todettu, että luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin mukaan on kielletty rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsäiän kannalta tärkeillä paikoilla. Lisäksi luonnonsuojelulain 39 §:n 2 momentissa määrätään, että sellainen rauhoitetun linnun pesäpuu, joka on asianmukaisesti merkitty, tai suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 39 §:n 2 momentti siis rinnastaa asianmukaisesti merkityn rauhoitetun linnun pesäpuun ja suuren petolinnun pesäpuun. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan, joka on koskenut suuren petolinnun pesäpuun turvaamista ja turvetuotantoa (KHO 2015:3), pesäpuun suojelemista koskeva säännös voi täyttää tarkoituksensa vain sillä edellytyksellä, että pesintärauhaa häiritsevät tekijät voitiin riittävästi ehkäistä muita säännöksiä soveltamalla.

Edelleen ELY-keskus on todennut, että luonnonsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan, mitä saman lain 39 §:ssä säädetään, ei estä alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä. Kuitenkin luonnonsuojelulain 48 §:n 3 momentin mukaan tämä ei koske Euroopan yhteisön luonto- ja lintudirektiivin mukaisia lajeja, joihin myös kanahaukka ja muut Suomessa tavattavat petolinnut kuuluvat.

Kanahaukka ja mahdollisesti muut rauhoitetut petolinnut, jotka saattavat pesiä nyt kyseessä olevassa pesässä, todennäköisesti tulisivat häiriintymään lietesäiliön käyttämisestä pesimäaikaan niiden pesäpuun välittömässä läheisyydessä. Tällöin kyseessä saattaa olla luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen tahallinen häirintä.

Valtioneuvoston asetuksessa ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) eläinsuoja, eläinsuojan laajennusosa ja lannan varastointiin tarkoitettu rakennus tai rakennelma on sijoitettava siten, että se on vähintään asetuksen liitteessä 1 säädetyllä etäisyydellä lähimmästä naapurikiinteistöllä sijaitsevasta asumiseen tai loma-asumiseen tarkoitettu rakennuksesta, koulusta, päiväkodista, sairaalasta ja muusta vastaavasta kohteesta, jossa hajusta saattaa aiheutua haittaa ihmisten viihtyvyydelle. On epäselvää mitä tuotantoeläintä ja tätä kautta eläinyksikkömäärää nyt kyseessä oleva suunniteltu lietelantala koskee, mutta 2295 kuution tilavuus viittaa 700-1100 eläinyksikön määrään, jolloin vähimmäisetäisyyden häiriintyvään kohteeseen tulisi olla 150-250 metriä. Lapuan rakennusvalvonta on tarkastanut kohteen 2.9.2020 ja todennut etäisyyden olevan 125 metriä.

Matti Kallioniemi on oikaisuvaatimuksessaan esittänyt, että avoin maasto ei estä hajun leviämistä. Avonaisen lietelantasäiliön koosta ja lyhyestä etäisyydestä johtuen, asuinrakennukseen aiheutuva hajuhaitta muodostuu kohtuutta isommaksi.

Avonaisen lantasaïliön aiheuttamaan hajuhaittaan ei ilmoituksenvaraisista eläinsuojista annetun asetuksen soveltamattomuus vaikuta mitenkään.

Edellä olevan perusteella etälietesäiliön rakennuslupaa ei tulisi myöntää.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Lapuan kaupungin ympäristölautakunnan on lausunnossaan katsottava vaatineen valituksen hylkäämistä.

Ympäristölautakunta on lausunnossaan viitannut päätökseensä 20.10.2020 § 66 ja todennut, että etälietesäiliön toiminnasta ei katsota aiheutuvan luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista tahallista häirintää. Kanahaukka on häiriintynyt aikaisemmin suoritetusta metsähakkuusta. Kanahaukan hylätty pesä sijaitsee aivan hakkuualueen reunassa. Alueella ei pesi muita huomioon otettavia lintulajeja, joille voitaisiin katsoa aiheutuvan edellä mainittua luonnonsuojelulain mukaista tahallista häirintää.

Päätöksenteossa on otettu huomioon, että toiminta on luonnonsuojelulain 48 §:n 1 momentin poikkeussäännössä tarkoitettua alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan, joka on sallittu luonnonsuojelulain 39 §:n estämättä. Valituksen mukaan muutoksenhakijan omistama metsä on aktiivinen liito-oravan pesämetsä ja valituksessa on viitattu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätökseen EPOELY/1467/2020, jossa ei ole mainintaa liito-oravista. Lisäksi on otettu huomioon, että Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta on pyydetty lausunto luonnonsuojelu asioista.

Luvan hakija on selityksessään esittänyt muun muassa, että ELY-keskuksen lausunnossa on todettu, että naapurimetsässä tapahtuvilla toimilla ei ole oikeusvaikutusta naapurilohkolle. Samoin ELY-keskus on todennut, ettei kanahaukka kuulu rauhoitettuihin isoihin petolintuihin. Lisäksi levitystoiminta säiliöllä on pääasiassa kesäkuun lopussa, jolloin kanahaukan mahdollinen pesiminen on jo ohi. Kyseisessä pesäpuussa ei ole ollut pesivää kanahaukkaa, kuten muutoksenhakijat itsekin ovat todenneet. Alueella ei ole myöskään aktiivista liito-oravien pesintää.

Muutoksenhakijat ovat vastineessaan esittäneet muun ohella, että kanahaukka, joka on rauhoitettu silmällä pidettävä iso petolintu, on pesinyt viereisellä palstalla, josta on myös rengastettu poikaset. Viereisen metsän kaadon jälkeen pesä on jäänyt reunapuuhun, jossa kanahaukan pesintä mahdollistuu uuden metsän kasvaessa näkösuojaksi. Kanahaukka on reviirilintuna pesäpaikkauskollinen, mikäli olosuhteet sen sallivat. Pesäpuu on aina rauhoitettu luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan ja soveltuu nytkin hiirihaukan pesimiseen, mikäli häirintää ei pesinnän suhteen tapahdu 15.3.–31.7. välisenä aikana. Eli kyse on samasta pesimiskaudesta kuin kanahaukallakin. Häiriöttömänä pysyvä pesäpuu on potentiaalinen myös pesivälle viirupöllölle.

Aikaisemmasta oikeuskäytännöstä (muun muassa KHO:2015:3) voidaan todeta, että lainkohdan tarkoituksena on säilyttää pesäpuu kyseisten lintulajien suojelemiseksi, eikä puun rauhoittamiseksi kasvilajin yksilönä. Pesäpuun suojeleminen on mielekästä vain sillä edellytyksellä, että puu on käyttökelpoinen tuohon tarkoitukseen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoo perusteluista ilmenevistä syistä ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttaa asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Hallintolain 49 g §:n mukaan oikaisuvaatimus päätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n 1 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kiellettyä on rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsäntien kannalta tärkeillä paikoilla. Lainkohdan 2 momentin mukaan sellainen rauhoitetun linnun pesäpuu, joka on asianmukaisesti merkitty, tai suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan mitä 39 §:ssä ja 42 §:n 2 momentissa säädetään, ei estä alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä.

Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Lainkohdan 3 momentin mukaan, mitä sanotussa pykälässä säädetään, ei koske 49 §:ssä tarkoitettuja eläin- ja kasvilajeja.

Luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Lainkohdan 2 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin, lukuun ottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoittamattomia eläimiä, ja liitteessä IV (b) tarkoitettuihin kasvilajeihin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen hallussapito, kuljetus, myyminen ja vaihtaminen sekä tarjoaminen myytäväksi ja vaihdettavaksi on kielletty. Sama koskee lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettuja lintuja sanotun direktiivin artiklasta 6 (2) ja (3) johtuvien poikkeuksien.

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY (lintudirektiivi) 1 artiklan mukaan sanottu direktiivi koskee kaikkien luonnonvaraisina elävien lintulajien suojelua jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, johon perustamissopimusta sovelletaan.

Saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Lapuan kaupungin rakennustarkastaja on myöntänyt haetun rakennusluvan kiinteistölle 408-407-5-270, sittemmin 408-407-5-273, ja päätöstä on perustelu muun muassa sillä, että ELY-keskuksen lausunnon mukaan yksityismaiden luonnonsuojelualueella ei ole oikeusvaikutuksia naapurikiinteistöjen käytölle.

Muutoksenhakijat ovat rakennusluvan johdosta tehneet oikaisuvaatimuksen rakennustarkastajan päätöksestä muun muassa sillä perusteella, että rakennuspaikan vieressä on merkitty pesäpuu, jonka pesä on potentiaalinen pesä eri petolintujen pesimiseen ja että ELY-keskuksen lausunto tulisi ottaa huomioon lautakuntakäsittelyssä.

Ympäristölautakunta on hylännyt muutoksenhakijoiden oikaisuvaatimukset, ja perustellut päätöstään muun muassa sillä, että valitusperusteena olevan suuren petolinnun pesäpuun osalta ei ole tehty rakentamista rajoittavia päätöksiä.

Muutoksenhakijat ovat hallinto-oikeudelle muun ohella esittäneet valituskirjelmästä tarkemmin ilmenevällä tavalla, että etälietesäiliö tuhoaisi kanahaukan tai muiden lintujen pesintäyritykset kyseessä olevassa pesässä. Valituksessa on lisäksi esitetty, että rakennuspaikan vieressä oleva suojelumetsä olisi aktiivinen liito-oravan pesämetsä.

Ympäristölautakunta on hallinto-oikeudelle antamassaan lausunnossaan, todennut, että etälietesäiliön toiminnasta ei katsota aiheutuvan luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista tahallista häirintää, koska kanahaukka on häiriintynyt aikaisemmin suoritetusta metsähakkuusta. Kanahaukan hylätty pesä sijaitsee aivan hakkuualueen reunassa.

Lisäksi päätöksenteossa on otettu huomioon, että toiminta on luonnonsuojelulain 48 §:n 1 momentin poikkeussäännössä tarkoitettua alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan, joka on sallittua luonnonsuojelulain estämättä.

Edellä mainittu huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että ympäristölautakunnan päätöksestä ei käy ilmi onko asiassa selvitetty, aiheutuuko kyseessä olevasta rakennushankkeesta vaikutuksia rakennuspaikan lähellä sijaitsevan merkityn pesäpuun pesää mahdollisesti käyttävälle linnulle. Päätöksestä ei käy myöskään ilmi, onko päätöksissä otettu huomioon mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään. Näin ollen asiaa ei ole selvitetty riittävästi hallintolain 31 §:n edellyttämällä tavalla.

Kun otetaan huomioon hallintolaissa päätöksen sisällölle asetetut vaatimukset ja lautakunnan oikaisuvaatimuspäätöksen sisältö, hallinto-oikeus katsoo, että ympäristölautakunnan päätöstä ei ole myöskään perusteltu riittävästi. Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että luonnonsuojelulain 48 §:n 3 momentin mukaan kyseinen pykälä ei koske lain 49 §:ssä tarkoitettuja eläin- ja kasvilajeja. Luonnonsuojelulain 49 §:ssä säädetään muun ohella kaikista lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitetuista lintulajeista. Näin ollen asianmukaisia perusteluja oikaisuvaatimuksen johdosta annetulle päätökselle ei ole esitetty myöskään ympäristölautakunnan hallinto-oikeudelle antamassa lausunnossa.

Valituksen kohteena oleva päätös on siten lainvastainen, jonka vuoksi päätös on kumottava ja asia palautettava lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Valituksessa on lisäksi esitetty uutta selvitystä liito-oravaan liittyen. Hallinto-oikeus ei ensiasteena voi ottaa kantaa uuteen selvitykseen. Asia on tästäkin syystä palautettava lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Asian näin päättyessä lausuminen muista valitusperusteista raukeaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkipano

Päätös on annettu julkipanon jälkeen.

Päätöksen tiedoksiantaminen

Matti Kallioniemen on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä eli viimeistään 22.7.2022.

Valitusosoitus on liitteenä HallJp (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Reeta-Kaisa Eriksson ja Anna-Lena Bernas.

Esittelijä Jesper Wilkman

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

Matti Kallioniemi asiakumppaneineen, maksutta
Osoite:
Matti Kallioniemi

Jäljennös maksutta

Lapuan kaupungin ympäristölautakunta

Lapuan kaupungin rakennustarkastaja

Finnmilk Oy

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Ympäristö ja luonnonvarat

Ympäristöministeriö (tilastollista seuranta varten)

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>